

СТВОРЕННЯ СИНТЕТИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ШЛЯХ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Алла Прокопенко.

*Національний університет оборони України
імені Івана Черняховського
м. Київ, Україна*

Освітня екосистема майбутнього – результат переосмислення технологій навчання та особистісного розвитку. Ця концепція визнає зростаючу потребу в когнітивній спритності тобто навчання більше не розглядається як окремих заходів або серія заходів, а як безперервний досвід постійного зростання. Шляхи набуття освіти та певні навчальні дії, повинні бути персоналізованими до унікальних особистісних якостей, навичок, інтересів і потреб, щоб досягти необхідної результативності та ефективності (Walcutt, J.J. & Schatz, S. (Eds.) 2019). Методи навчання та подання інформації повинні пришвидшити перенесення набутих знань на вміння і навички практичного досвіду.

Чисельні дослідження з різних дисциплін актуалізують різні аспекти освітньої екосистеми майбутнього. Однак для її впровадження та максимальної оптимізації необхідно гармонізувати відповідні досягнення в науці та державній політиці.

Тренди сьогодення – це глобальна цифровізація та інформатизація. В їх основу закладений принципово новий формат освітнього середовища який передбачає застосування цифрових технологій, котрі забезпечують зручні й доступні сервіси і платформи для підвищення ефективної взаємодії всіх учасників навчального процесу, підвищення його прозорості й ролі інтелектуальної власності, розвитку цифрових навичок тощо. Одним з інструментів інтеграції України до ЄС та її виходу як рівноправного партнера на світовий ринок є саме впровадження цифрових технологій (Буков, V., Spirin, O., & Pinchuk, O. 2020), (Рибчук А, Журба І., Процишин О. 2022).

Не залишається осторонь і система військової освіти, що поступово зазнає все більших інноваційних змін, покликаних забезпечити її високу якість і відповідність світовим стандартам. Нині практично всі навчальні центри Збройних Сил України (ЗСУ) й заклади військової освіти організовують освітній процес з використанням сучасних цифрових технологій.

Сьогодні, в умовах військової агресії система військової освіти України має бути не тільки ефективною, а й доступною для кожного здатного до навчання військовослужбовця. Основними ознаками військової освіти мають стати відкритість, гнучкість, орієнтація на індивідуальні можливості та на стиль навчання. На порядку денному повинно стояти не термін навчання — а те, яким змістом і якими способами діяльності воно буде наповнене. Процес навчання повинен постійно оновлюватись, набувати нового змісту та включати в себе застосування новітніх освітніх технологій, зокрема комп'ютерно орієнтованими.

Професійний розвиток військових фахівців має здійснюватися так, щоб надати можливість здобути необхідні навички, задовільнити різні освітні потреби.

Останнім часом як в Україні так і в усьому світі, набуло неабиякої популярності впровадження синтетичного навчального середовища, що базується на застосуванні цифрових технологій та розглядається в двох аспектах – як штучне і як таке, що утворюється завдяки синтезу реального фізичного світу та результатів симуляції і моделювання.

Освітній процес у синтетичному навчальному середовищі передбачає гнучке навчання в інтерактивному освітньому просторі за допомогою відкритого контенту з усього світу, причому не тільки з точки зору кількості тих хто навчається, а й з точки зору часових і просторових показників, воно стає доступним усюди і завжди.

Така система навчання заснована на використанні хмарних сервісів, що дозволяють інтегрувати окремі освітні послуги і ресурси, що забезпечують більшу зручність для роботи користувачів та збереження даних, а циркуляція навчальної інформації не обмежується класною кімнатою (аудиторією, кабінетом тощо).

Особливості такого підходу цілком корелюють з основними напрямками реалізації воєнної політики України, та стратегічними цілями розвитку сил оборони, що визначені Стратегічним оборонним бюлетенем України, а саме: запровадження хмарних технологій для єдиного інформаційного середовища оборони. Адже сучасні військові фахівці повинні мати ґрунтовні знання, навички 21-го століття (Pinchuk O, Prokopenko A. 2021), (Carretero Gomez, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. 2017).

Проаналізувавши сучасні погляди на сутність синтетичного навчального середовища і його нові форми, особливу увагу вчені приділяють колу питань, щодо використання гейміфікації та моделювання як когнітивних технологій, а також соціальних мереж як синтетичного середовища соціального розвитку. «Синтетичне навчальне середовище стає самостійним суб'єктом навчання завдяки розширенню його змістовного і дидактичного потенціалу, активної участі (пропозиції, надання можливостей вибору та полілогу, «занурення», можливість адаптування навчального процесу під потреби та можливості учня тощо) у формуванні компетентності учня, а також можливості його соціалізації».

На нашу думку, цілком актуальною є необхідність створення та розвитку синтетичного навчального середовища тобто інтегрованого інтелектуального освітнього середовища (E-learning) в системі як формальної так і не формальної військової освіти, котре ґрунтується на достатньому ступені розвитку сучасних цифрових технологій та інтенсивності проникнення їх в повсякденне життя.

Зазначимо переваги електронного навчання (E-learning) це: можливість у будь-який час і будь-якому місці отримати актуальну інформацію, набути сучасних знань; зручний час і місце для навчання; міцне засвоєння знань; постійний контакт з викладачем; індивідуальний графік навчання; економія часу та грошей.

Своєю чергою навчальні процеси в такому середовищі об'єднує: інноваційні та традиційні технології; сучасні програмні засоби; інформаційні ресурси; взаємодія учасників освітнього процесу у відкритій моделі асинхронного індивідуального навчання; бази даних, програмні оболонки засоби комунікації та ін. (рис.1).



Рис.1 Структура синтетичного навчального е-середовища

Тому логічним продовженням та реалізацією даної ідеї є впровадження сучасних засобів та технологій в систему навчання в закладах вищої військової освіти, так і в систему індивідуальної підготовки військових. Оскільки на теперішній час актуальним є необхідність вдосконалення вже існуючої системи військової освіти відповідно до нових вимог сучасного світу.

На нашу думку, створення синтетичного навчального середовища в системі військової освіти дозволить побудувати оптимальну структуру навчання. Тобто створення освітніх ресурсів та навчальних курсів із застосуванням вільно-розповсюдженого програмного забезпечення, яке буде легкокерованим, гнучким та інтегрованим із зовнішніми джерелами та доступним для всіх Збройних Сил України за запитом навчальної діяльності. із необмеженим доступом до інформаційних ресурсів, що дасть більшу можливість реалізації особистісно спрямованої освіти протягом всієї військової кар'єри.

Ключові слова: синтетичне навчальне середовище, цифровізація, цифрова трансформація, військові фахівці, військова освіта.

Література

1. Walcutt, J.J. & Schatz, S. (Eds.) (2019). Modernizing Learning: Building the Future Learning Ecosystem. Washington, DC: Government Publishing Office. License: Creative Commons Attribution CC BY 4.0 IGO Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED603521>

2. Bykov, V., Spirin, O., & Pinchuk, O. (2020). Modern tasks of digital transformation of education. Retrieved from <https://doi.org/10.35387/ucj.1>
3. Рибчук А, Журба І., Процишин О. (2022). Цифрова трансформація глобального освітнього середовища. Вісник Хмельницького національного університету. № 1. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-44 <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/03/2022-en-1-44.pdf>
4. Pinchuk O, Prokopenko A. (2021). Actual areas of development of digital competence of officers of the armed forces of Ukraine. Retrieved from [http://ceur-
ws.org/Vol-3104/paper129.pdf](http://ceur-ws.org/Vol-3104/paper129.pdf)
5. Carretero Gomez, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens. With eight proficiency levels and examples of use. Luxembourg: Publication Office of the European Union. Retrieved from <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC106281>